

ВИСНОВОК

за результатами проведення
експертизи нормативно-правового акта, що регулює процес проведення рейдових
перевірок перевізників

Назва акту	Наказ №590 “Про затвердження Порядку застосування засобів фото- і відеофіксації посадовими особами Державної служби України з безпеки на транспорт” (далі - Порядок)
Суб’єкт прийняття	Міністерство інфраструктури України

Зміст

I. Опис акта;

II. Виявлені недоліки та корупційні ризики, рекомендації щодо їх усунення.

I. Опис акта

Порядок регулює порядок здійснення фото- і відеофіксації посадовими особами Укртрансбезпеки під час здійснення їхніх повноважень.

II. Виявлені недоліки та корупційні ризики, рекомендації щодо їх усунення

1. Існують певні неузгодженості між положеннями Порядку та Законом України “Про автомобільний транспорт” (далі - Закон).

Так, у Порядку міститься обов'язок посадових осіб застосовувати засоби фото- і відеофіксації при проведенні перевірок та розгляді справ за їх наслідками.

Натомість частиною 19 статті 6 Закону визначений не обов'язок, а право посадової особи використовувати засоби фото- і відеофіксації процесу перевірки. Така ж можливість передбачена Порядком проведення рейдових перевірок (перевірок на дорозі) (абзац 7 пункту 16).

Таким чином, існує законодавча неузгодженість, коли підзаконний акт вказує на обов'язок здійснення відеофіксації, а акти вищої юридичної сили - на дискреційне повноваження посадової особи обирати варіант своєї поведінки, а саме здійснювати чи не здійснювати її.

З метою формування єдиного підходу, усунення можливих ризиків в діяльності посадових осіб Укртрансбезпеки, у тому числі корупційних, потрібно

закріпити саме необхідність проведення фото- і відеофіксації при здійсненні перевірок.

2. Відповідно до абзацу 1 пункту 5 розділу II Порядку **“портативний відеореєстратор вмикається посадовою особою Укртрансбезпеки та повинен перебувати в режимі відеозйомки з аудіо супроводженням під час здійснення відповідних заходів, визначених пунктом 3 розділу I цього Порядку”.**

Згідно з цим пунктом **“застосування засобів фото- і відеофіксації посадовими особами Укртрансбезпеки здійснюється під час:**

- *планових, позапланових та рейдових перевірок (перевірок на дорозі);*
- *державного ринкового нагляду;*
- *розгляду справ про порушення вимог законодавства та норм і стандартів щодо організації перевезень автомобільним транспортом;*
- *розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язаних з порушенням правил надання послуг та вимог безпеки при наданні послуг з перевезення пасажирів чи вантажів автомобільним транспортом;*
- *моніторингу діяльності посадових осіб Укртрансбезпеки”.*

Водночас уже в абзаці 2 пункту 5 розділу II Порядку зазначається, що **“посадова особа Укртрансбезпеки зобов'язана вмикати портативний відеореєстратор під час:**

- *рейдових перевірок (перевірок на дорозі): зупинення транспортного засобу, процесів виявлення та фіксування порушень, спілкування з фізичними особами;*
- *планових, позапланових перевірок: під час спілкування з суб'єктами господарювання, визначеними Законами України “Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції”, “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”, “Про ліцензування видів господарської діяльності”, та їхніми представниками; процесу вручення посвідчення (направлення); виявлення недоліків у процесі перевірки (на усну вимогу не надано запитованої інформації); процесу вручення акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) та ознайомлення з ним; процесу вручення припису/розпорядження; процесу вручення протоколу про адміністративне правопорушення”.*

Таким чином абзац 2 пункту 5 розділу II Порядку фактично дублює обов'язок відеофіксації, який встановлений в абзаці 1 цього ж пункту, однак він не охоплює собою усі передбачені там випадки. Наприклад, згідно з абзацом 1 пункту 5 розділу II та пунктом 3 розділу I Порядку *розгляд справ про порушення вимог законодавства та норм і стандартів щодо організації перевезень автомобільним транспортом має здійснюватися при увімкненому портативному відеореєстраторі в режимі відеозйомки.* Натомість, в абзаці 2 пункту 5 цього чомусь не передбачено, а вказано лише, що *портативний відеореєстратор має бути увімкнений у випадку рейдової перевірки під час: 1) зупинення транспортного засобу; 2) процесів виявлення та фіксування порушень; 3) спілкування з фізичними особами.*

Така колізія призводить до різночитання та може негативно впливати на практику правозастосування, коли за однакових обставин, посадові особи діятимуть по-різному.

З метою забезпечення прав перевізників та мінімізації корупційних ризиків і зловживань, необхідно усунути вказану колізію та штучно не обмежувати положення пункту 3 розділу I Порядку, який чітко визначає випадки, за який проводиться відеофіксація.

3. Відповідно до абзацу 3 пункту 12 розділу II Порядку “про розрядження портативного відеореєстратора посадова особа Укртрансбезпеки зобов'язана повідомити безпосереднього керівника”.

Водночас не визначений термін, протягом якого має бути реалізований такий обов'язок. Фактично, про цей факт може бути повідомлено негайно, через годину або ж на наступний день.

Аналогічне зауваження стосується абзацу 3 пункту 8 розділу III Порядку щодо випадків розрядження автомобільного відеореєстратора.

Задля усунення можливих зловживань необхідно чітко встановити протягом якого часу має бути повідомлено керівника про розрядження портативного чи автомобільного відеореєстратора.

4. Відповідно до абзацу 4 пункту 12 розділу II Порядку “у разі виявлення пошкоджень, несправностей, втрати та розрядження портативного відеореєстратора посадова особа Укртрансбезпеки продовжує здійснення заходів, визначених пунктом 3 розділу I цього Порядку, з використанням інших технічних засобів, які мають функції фото- і відеозапису”.

Порядок жодним чином не визначає, що це можуть бути за технічні засоби. Водночас, нормативно невизначеними залишаються питання поводження з такими технічними засобами, забезпечення достовірності інформації (відеозаписів), яка на них записана та способом її розпорядження тощо.

Вказана прогалина не лише може створити проблеми у правозастосуванні, а й сприяти можливим зловживанням.

Аналогічне зауваження стосується абзацу 4 пункту 8 розділу III Порядку щодо автомобільного відеореєстратора.

Необхідно належним чином врегулювати порядок здійснення відеофіксації у випадку пошкоджень, несправностей, втрати та розрядження портативного та автомобільного відеореєстратора.

5. У пункті 1 розділу IV Порядку визначено, що “стаціонарні прилади відеофіксації встановлюються:

- у місцях здійснення габаритно-вагового контролю;
- у службових приміщеннях Укртрансбезпеки”.

Згідно з пунктом 4 розділу IV Порядку “під час ведення відеоспостереження із застосуванням стаціонарних приладів відеофіксації в місцях, визначених пунктом 1 цього розділу, на видному місці розміщується інформація про проведення відеоспостереження”.

По-перше, не видається можливим точно визначити, які приміщення Укртрансбезпеки є службовими.

По-друге, у Порядку жодним чином не конкретизується, що може вважатись таким “видним місцем”.

Відсутність юридичної визначеності у цьому питанні може призвести до різних підходів у різних територіальних органах Укртрансбезпеки та формальному виконанню такого обов'язку, без створення реальної можливості довідатись про проведення відеоспостереження.

Необхідно внормувати та чітко визначити вимоги до інформування про проведення відеоспостереження.